

isabet
YAYINLARI

Türk Dili ve Edebiyatı

5

A Ç I K Ö Ğ R E T İ M L İ S E S İ

Kolay
anlaşılır

Video Konu
Anlatımı

Çözümlü
Testler

Güncel Çıkmış
Sorular

isabet

YAYINLARI

AÇIKÖĞRETİM LİSESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 5

KONU ANLATIMLI SORU BANKASI

Copyright ©

İSABET YAYINCILIK ve EĞİTİM HİZMETLERİ
SAN. TİC. A.Ş.

Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır. Bu kitabın tüm hakları **İsabet Yayıncılık ve Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.**'ye aittir.

MEB

Bu kitaptaki çıkmış soruların her hakkı **MEB Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğüne** aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması **MEB Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün** yazılı izni olmadan yapılamaz. Bu yayın izni telif ücreti ödenerek alınmıştır.

ISBN

978-625-7269-62-9

Yazarlar

İsabet Komisyon

Dizgi & Grafik

İsabet Dizgi

Baskı Yeri ve Cilt

WPC Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 50884

İnternet Hesapları

www.isabetyayinlari.com

bilgi@isabet.com.tr

[isabet.yayincilik](https://www.instagram.com/isabet.yayincilik)

[@isabetyayinlari](https://twitter.com/isabetyayinlari)

isabet AKILLI TAHTA

www.isabetsdijital.com

SUNUŞ

Değerli Arkadaşlar,

İsabet Yayınları olarak Açık Öğretim Lisesi sınavlarına en kolay şekilde hazırlanabilmeniz için **KONU ANLATIMLI SORU BANKASI** kitaplarını hazırladık.

Bu kitabı, **MEB müfredatına tamamen uygun, kolay, anlaşılır ve akılda kalıcı** şekilde hazırladık. Ayrıca önemli yerleri vurgulayıp “tablo”, “resim” ve “uyarı”larla konunun dikkatinizi çekmesini amaçladık.

Konuları anlatırken **çıkış soruları çözümleriyle** beraber verdik.

Her konunun ardından testleri çözerek öğrendiklerinizi ölçebilirsiniz.

Ayrıca bu kitabın ders anlatım soru çözüm videolarını **isabetyayinlari.com** adresinden izleyebilirsiniz. Bu kitabın dijital sürümünü **isabetdijital.com** adresinde bulabilirsiniz.

İsabet Yayınları ile yolunuz da AÇIK, ufkunuz da!

Hayat boyu başarılar dileriz...

İÇİNDEKİLER

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI - 5

Edebiyat – Toplum İlişkisi	6
Hikâye.....	18
Şiir	30
Makale	47
Sohbet / Fıkra.....	59
Cevap Anahtarı.....	69

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 5

Edebiyatın Toplumla İlişkisi

- Edebiyat ile toplum, birbirini etkiler ve geliştirir.
- Edebiyat, sözlü ve yazılı ürünler aracılığıyla toplumun kültürel birikimini oluşturmur.
- Bir toplumun dili, dini, siyasal yapılanması, ekonomik düzeyi, sosyal tabakalaşma biçimi, toplumsal değişim ve dönüşümü gibi pek çok unsurla o toplumun edebiyatı arasında ilişki vardır.
- Edebiyat; toplumsal varoluşun ve millî kimliğin düşünce ve sanat alanında inşası, temsili ve gelecek kuşaklara aktarımında önemli bir araçtır.
- Siyasal gelişmeler, savaşlar, göçler, din ve medeniyet değişiklikleri gibi toplum hayatını derinden etkileyen her şey, edebiyatta yankı bulmuştur.
- Toplumun duygu, düşünce ve hayalleri; sosyal yaşamı, inançları ve değerleri edebiyat aracılığıyla dile getirilir.
- Edebiyat, içinde doğduğu sosyal yapının tanığı durumdadır.
- Toplum sorunlarını dile getirir, bunu yaparken de toplumsal değişime etkide bulunur.
- Toplumsal değişim ve dönüşümde önemli rol oynar, içinde geliştiği sosyal yapıyı etkiler ve biçimlendirir.
- Toplumu etkileyen edebiyat, aynı zamanda toplumdan etkilenir.
- Yazının kullanılmadığı dönemlerde, ilk insanlar mağara duvarlarına çizdikleri resimlerle birbirlerine haber veriyor veya yaptıkları işleri anlatıyorlardı.
- Bu açıdan bakıldığında o insanların hayatlarında güzel sanatlardan resmin önemli bir yeri olması, buna paralel olarak edebiyatın da insan hayatında etkili olduğunu göstermektedir.
- Edebiyat, ilhamını toplumdan alır ve yine topluma aktarır.
- Bir toplumun ruhu ne kadar özgür, yaşadığı çevre güzel ve tabii olursa, aynı zamanda sanat da bu ortamdan esinlenirse o toplumun oluşturduğu edebiyat da bir o kadar millî olur.
- Böyle bir toplumda yaşayan her insan, elde ettiği millîlik özelliği ile milletine ait değerleri sözlü veya yazılı olarak dile getirir.
- Sonuçta edebiyat ve toplum, birbirini etkiler ve geliştirir.

ÖRNEK:

Aşağıdaki tabloda edebiyat-toplum ilişkisi örneklenmiştir.

...

Tanzimat edebiyatı eserlerinde bir yandan toplumdaki aksaklıklar dile getirilirken diğer yandan Batı hayranlığı daha belirgin bir hâl almıştır. Toplumdaki bu çatışmalarla birlikte toplum hayatında önemli ölçüde sosyal değişimler meydana gelmiştir. Batı ve Doğu'nun birbirine zıt dünyaları arasında kalan halkın yaşayış biçimi edebiyatımızda işlenen bir konu olmuştur. Örneğin, Yakup Kadri, Kırallık Konak'ta bir ailenin yok oluşu etrafında ülkede yaşanan sosyal ve siyasal değişiklikleri aktarmıştır. Anadolu 1920'den sonra "temizliğin, samimiyetin ve bozulmamışlığın" sembolü olarak kullanılır. *Sodom ve Gomora* ile *Sözde Kızlar*'da Anadolu, İstanbul'un bozulan ortamıyla kıyaslandığında yaşanabilecek saf ve temiz vatandır. Görüldüğü gibi edebiyat, kültürü gelecek nesillere aktararak toplumsal birliğin ve iletişimin gerçekleşmesini sağlar. Millî bir dil, millî kültürü; millî kültür ise millî bir devlet anlayışını meydana getirir. Bu unsurlardan birini diğerinden ayrı düşünmek mümkün olmadığı için edebiyatı insandan, insanı da toplumdan ayrı düşünmek mümkün değildir.

isabet

Örnek 1

- Toplumsal olayların romanda işlenmesi
- Bazı yazarların işçi sorunlarını ele alması
- Kimi edebî eserlerin toplumu yönlendirmesi

Bu ifadelerden aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Yazarlar toplumsal değerleri özgün bir şekilde ele alır.
- B) Edebiyat ile toplum arasında bir ilişki vardır.
- C) Yazarların eserlerinde bireysel konular önemli bir yer tutar.
- D) Toplumu yönlendiren eserler edebiyatın temel taşlarıdır.

Aralık 2019

Batı Edebiyatı Akımları ve Sanatçıları

- Edebî akımlar, yazar ve şairleri müşterek değerleri etrafında bir araya getiren ve onların pek çok esere hayat vermesine imkân hazırlayan birer edebiyat iklimidir.
- Dolayısıyla edebiyat akımları, edebî eserden de ayrı düşünülemez.
- Edebî eserler belli bir sanat anlayışı doğrultusunda yazılır. Edebî eserlerin toplamı edebiyat ve sanat akımlarını oluşturur.
- Her edebiyat akımı, genel bir estetik ve sanat görüşü veya hareketinin bir parçası; daha doğrusu edebiyat sanatını ilgilendiren yönüdür.
- Bu sebeple bizim edebiyat akımı olarak bildiğimiz realizm, romantizm, parnasizm vb. akımları, sadece edebiyatla sınırlamak yanlıştır.
- Söz konusu akımlar, çoğu zaman güzel sanatların bütün kollarını (mimarî, heykel, resim, musiki vb.) kapsar.
- Edebî akımlar, içine doğdukları ortamın edebî, sosyal, siyasî, kültürel, ekonomik ve tarihî şartlarıyla çift yönlü bir etki-leşim içindedir.
- Batı’da ve Türk edebiyatında oluşan sanat akımlarının özellikleri aşağıda verilmiştir.

AKIMLAR	ÖZELLİKLERİ
HÜMANİZM (İnsancılık)	✓ İnsanları dil, din, ırk farkı gözetmeden kardeş sayan bir anlayıştır. ✓ İnsanları sevmek, onların hak ve hürriyetlerini korumaya çalışmak esastır. ✓ Antik Yunan ve Latin sanat edebiyatı örnek alınmıştır. ✓ Dante, Montaigne, Boccacio, Petrarca önemli temsilcileridir.
KLASİSİZM (Kuralcılık)	✓ Akıl ve sağduyuya dayanır. ✓ Ahlaki bir amaç güden klasikler, erdemli ve ahlaklı olmayı önemsemişlerdir. ✓ “Eser; millî dile yazılmalı ancak seçkin ve soylu kimselerin dili esas alınmalıdır.” görüşünü savunmuşlardır. ✓ “Sanat sanat içindir.” ilkesini benimsemişlerdir. ✓ Yazarlar, eserlerinde kendi kişiliklerini gizlemişlerdir. ✓ La Fontaine, Corneille, Moliere, Descartes; Şinasi, Ahmet Vefik Paşa önemli temsilcileridir.
ROMANTİZM (Coşumculuk)	✓ Eserlerinde toplumsal sorunlar, günlük yaşam, millî tarih, halk masalları gibi konuları işlemişlerdir. ✓ “Sanat, toplum içindir.” ilkesini benimsemişlerdir. ✓ Hayal ve duyguya önem vermişler, eserlerinde kişiliklerini gizlememişlerdir. ✓ En çok “aşk, ölüm, tabiat” konularını işlemişlerdir. ✓ Dilde ve anlatım biçimlerinde oldukça serbest davrandıkları için dilleri savruk ve kuralsızdır. ✓ Victor Hugo, Schiller, Alexandre Dumas, Puşkin; Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi, Abdülhak Hamit Tarhan önemli temsilcileridir.
REALİZM (Gerçekçilik)	✓ Gözleme ve çevre betimlemelerine önem vermişlerdir. ✓ “Sanat, sanat içindir.” ilkesini benimsemişlerdir. ✓ Eserin güzel olmasına değil, bilimsel olmasına dikkat etmişler; hiçbir tezi savunmamışlardır. ✓ Üslubun sağlam, açık, anlaşılır, söz sanatlarından uzak olmasına dikkat etmişlerdir. ✓ Eserlere kişiliklerini katmayıp gerçekleri olduğu gibi anlatmışlardır. ✓ Balzac, Stendhal, Dostoyevski, Tolstoy, Jack London; Samipaşazade Sezai, Halit Ziya Uşaklıgil, Refik Halit Karay önemli temsilcileridir.

AKIMLAR	ÖZELLİKLERİ
NATÜRALİZM (Doğalcılık)	✓ Realizmin ileri bir aşaması olarak değerlendirilir. ✓ Fen bilimlerinde uygulanan determinizmi edebiyata uygulamaya çalışmışlardır. ✓ Toplumu büyük bir laboratuvar; insanı deneme ve inceleme konusu; sanatçıyı da bilgin olarak görmüşlerdir. ✓ Olayın anlatımında tamamen nesnel davranıp kişiliklerini eser katmamışlardır. ✓ Eserlerinde daha çok doğal ve yalın bir dil kullanmışlardır. ✓ Emile Zola, Goncourt Kardeşler, John Steinbeck, Henrik İbsen; Nâbizâde Nazım, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Selahattin Enis önemli temsilcileridir.
PARNASİZM (Şiirde gerçekçilik)	✓ Şiirde gerçekçilik olarak adlandırılan parnasizm, realizmin şiirdeki yansımasıdır. ✓ Parnasyenler, şiirin objektif ve bilimsel olmasını savunmuşlardır. ✓ Şiirin şekli üzerinde titizlikle durmuşlar; şeklin kusursuz, eksiksiz olmasını ileri sürmüşlerdir. ✓ Şiiri bir kuyumcu titizliğiyle işlemişlerdir. ✓ Dilin açık, anlaşılır ve yalın olmasına dikkat etmişlerdir. ✓ Toplum sorunlarından uzak durmuşlardır. ✓ Theophile Gautier, Theodore Banville, François Coppee; Tevfik Fikret, Yahya Kemal Beyatlı, Cenap Şahabettin önemli temsilcileridir.
SEMBOLİZM (Simgecilik)	✓ Gerçeği değil, gerçeğin kişide bıraktığı etkiyi dile getirmek istemişlerdir. ✓ Şiire en büyük katkı müzikten gelmelidir, görüşünü savunmuşlardır. ✓ Klasik nazım şekilleri yerine serbest müstezat, sone, terza-rima nazım şekillerini kullanmışlardır. ✓ Ruhla beden; görülen dünya ile görünmeyen dünya arasında bir denge, bir birlik, bir uyum ve kaynaşma olduğuna inanmışlardır. ✓ Varlıkların renkli, ışıklı güzelliklerini akşam renklerini, şafaktaki pembeliği ele almışlardır. ✓ Paul Verlaine, Stephane Mallarme, Paul Valery, Arthur Rimbaud; Cenap Şahabettin, Ahmet Haşim önemli temsilcileridir.
EMPRESYONİZM (İzlenimcilik)	✓ Sanatta dış etkilerin içe yansımasını, içte izler bırakmasını veya bu izlere dayanarak sanat eseri meydana getirilmesini savunmuşlardır. ✓ Tabiatı gerçekte olduğu gibi, bütün ayrıntılarına bağlı kalarak değil, ondan edinilen izlenimler ölçüsünde ve niteliğinde anlatmayı amaç edinmişlerdir. ✓ Dış dünyaya karşı ilgisiz kalmayıp iç dünyalarını dile getirmişlerdir. ✓ Paul Verlaine, Arthur Rimbaud, R. Marie Rilke; Ahmet Haşim, Cahit Sıtkı Tarancı, Ahmet Muhip Dırnas önemli temsilcileridir.
DADAİZM (Kuralsızlık)	✓ Dadaistler devamlı şüphe içinde olup hiçbir şeyin doğruluğuna ve varlığına inanmamışlardır. ✓ Sanatta dil, şekil, kafiye uyumuna hiç önem vermemişler, şiirin bu uyumlardan uzaklaştıkça değer kazanacağını savunmuşlardır. ✓ Güllünçlüğü, kabalığı ve bayağılığı ön plana çıkarmışlardır. ✓ Tristan Tzara, Louis Aragon, Paul Eleuard önemli temsilcileridir.
EKSPRESYONİZM (Dışa vurumculuk)	✓ Amaç insanların ruhsal durumlarının ortaya konmasıdır. ✓ İnsanın iç dünyasından doğan duyguları anlatmaya önem veren bir akımdır. ✓ Sanayi İnkılabı'nın anlamsızlaştırdığı hayata karşı ruhun isyanı niteliğindedir. ✓ Franz Kafka, T. S. Eliot, James Joyce, O'Neil önemli temsilcileridir.
KÜBİZM	✓ Nesnelerin sadece görünen yanlarını değil, görünmeyen yanlarını da anlatmaya, göstermeye çalışmışlardır. ✓ Kübizm, şiirde şekil bakımından her türlü yenilikten yanadır. ✓ Dizeler düzenli değildir. ✓ Noktalama işaretlerini kullanmamışlardır. ✓ Guillame, Apollinaire, Max Jacop önemli temsilcileridir.

AKIMLAR	ÖZELLİKLERİ
SÜRREALİZM (Gerçeküstüculük)	✓ Aklın kontrolünden kaçan şuur akışını, tesadüfe bağlı ruh durumlarını, düzensiz hayalleri, rüyaları sanata aktarmayı amaçlayan bir edebiyat akımıdır. ✓ Biliñçaltı, sanatın gerçek kaynağıdır. ✓ Sürrealistler, noktalama işaretlerini kullanmamışlardır. ✓ Andre Breton, Paul Eluard, Louis Aragon; Orhan Veli, Melih Cevdet, Oktay Rifat, İlhan Berk Cemal Süreya önemli temsilcileridir.
FÜTÜRİZM (Gelecekçilik)	✓ Geçmişi ve alışkanlıkları terk ederek bugünün ve yarının dinamik, hareketli hayatını yeni bir üslupla anlatmayı amaçlamışlardır. ✓ Şiirde ölçü ve kafiye kullanmamışlardır. ✓ Geleceği makineleştiren sanattır. ✓ Basit cümleler, sade kelimeler kullanmışlardır. ✓ Dil bilgisi kurallarını dışlamışlardır. ✓ F. T. Marinetti, Mayakovski, Nazım Hikmet önemli temsilcileridir.
EGZİSTANSİYALİZM (Var oluşçuluk)	✓ Fransa'da 20. yüzyılda ortaya çıkan bir felsefe akımıdır. Önce insanın var olduğunu, daha sonra hareket ve davranışlarıyla kendini tanıyıp kendi özünü yeniden oluşturduğunu savunan anlayıştır. ✓ İnsanın kendi varlığını sorgulamasını amaçlar, "Ben kimim?" sorusuna cevap arar. ✓ Bu akıma göre sanatçılar çağından sorumludur, toplumsal sorunlar karşısında duyarlı olmalıdırlar. ✓ Jean Paul Sartre, Albert Camus, Andre Gide, Yusuf Atılgan, Nezihe Meriç, Bilge Karasu önemli temsilcileridir..

Örnek 2

Sanatçı dikkatli bir gözlemcidir. Olayları ve kişileri en ince ayrıntılarına kadar takip eder. Bir tablo yapar gibi hikâye yazar.

Bu parçada özellikleri verilen sanatçı, aşağıdaki edebî akımların hangisinin etkisindedir?

- A) Romantizm
B) Klasisizm
C) Realizm
D) Parnasizm

Aralık 2019

AKIMLAR	ÖZELLİKLERİ
Türkbasit (Basit Türkçe)	✓ Türkibasit (Basit Türkçe) adı verilen bu akımın ilk örnekleri 16. yüzyıl ozanlarından Aydınlı Visali, Tatavlılı Mahremi ile Edirneli Nazmi tarafından verilmiştir. ✓ Divan şiirinde görülen bu akım dilde Türkçe kelimeler kullanmayı biçim ve özde yenileşmeyi amaçlamıştır. ✓ Atasözleri ve deyimlerin kullanılmasına önem verilmiştir. ✓ Halk tabirleri ve mahallî söyleyişler şiire girmiştir.
Mahallileşme (Yerileşme)	✓ Biçimde yerlilik, dilde, söyleyişte yabancı kelimelerden kaçınmak, Türkçeye yönelmek bu akımın ana ilkeleridir. ✓ Halk edebiyatındaki âşık tarzı söyleyişle divan tarzı söyleyişin birleşmesiyle oluşan bir akımdır. ✓ Atasözleri ve deyimlerin kullanılmasına ağırlık verilmiştir. ✓ Necati, Nedim, Enderunlu Vasıf önemli temsilcileridir.
Sebkihindi Akımı (Hint Tarzı)	✓ Şiirde anlamı derinleştirmiş ve kapalı hâle getirmişler; açık söyleyişi terk etmişlerdir. ✓ Hiç bilinmeyen mazmunlar kullanarak geniş bir hayal gücüyle eserlerini vermişlerdir. ✓ Fazla sözden kaçınmışlar, özlü bir anlatım kullanmışlardır. ✓ Tabiat ve sosyal hayattan çok tasavvufa yer vermişlerdir. ✓ Şeyh Galip, Neşati, Naili önemli temsilcileridir.
Garip Akımı (10 Yeniciler)	✓ Şiirde her türlü kurala ve önceden belirlenmiş kalıplara karşı çıkmışlar, kuralsızlığı kural edinmişlerdir. ✓ Halk deyişlerinden yararlanmışlar, halkın dilini kullanmışlardır. ✓ Yapmacıksız bir söyleyişle günlük yaşamın içinden, halktan insanları anlatmışlar. ✓ Ölçüyü, uyağı ve dörtlüğü önemsemeden serbestçe şiirler yazmışlar. ✓ Orhan Veli Kanık, Melih Cevdet Anday, Oktay Rifat Horozcu önemli temsilcileridir.

AKIMLAR	ÖZELLİKLERİ
II. Yeni	✓ İmge ve söz sanatlarına önem verilmiş; anlatımda kapalılık tercih edilmiştir. ✓ Eşya ve insanı aşırı bir soyutlama ile anlatmayı amaç edinmişlerdir. ✓ Dadaizm, sürrealizm ve varoluşçuluk akımlarından etkilenmişlerdir. ✓ Şiirde ahengi; ölçü ve uyakla değil, musiki ve anlatım zenginliği ile sağlamışlardır ✓ Cemal Süreya, İlhan Berk, Edip Cansever, Ece Ayhan, Ülkü Tamer, Sezai Karakoç Turgut Uyar önemli temsilcileridir.

Örnek 3

Aşağıdakilerden hangisi “sebkihindi akımı” ile ilgili değildir?

- A) Halk söyleyişleri ve mahalli söyleyişler şiire girmiştir.
- B) Fazla sözden kaçınılmış, özlü bir anlatım kullanılmıştır.
- C) Anlam derinleşmiş ve kapalı hâle getirilmiştir.
- D) Yeni mazmunlar kullanılarak hayal gücü genişletilmiştir.

Aralık 2019

BIYOĞRAFI

İsmail Çetişli (1955-...)

- İsmail Çetişli yazar ve araştırmacıdır.
- Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Elazığ Fırat Üniversitesine araştırma görevlisi olarak girdi. Servetifünûn’da Mensur Şiir teziyle yüksek lisansını, Memduh Şevket Esendal İnsan ve Eser teziyle doktorasını tamamladı. Isparta Süleyman Demirel Üniversitesine geçti. Burada doçent, ardından da profesör oldu.

- Yeni Türk Edebiyatı sahasındaki çalışmalarıyla tanınırdı.

Eserleri:

- Memduh Şevket Esendal, Batı Edebiyatında Edebî Akımlar, Cahit Külebi ve Şiiri, Yeni Türk Edebiyatı Metin Tahlillerine Giriş-Şiir...

NOT

Sunum Hazırlama

- ✓ Sunumda, içerik hazırlama önemlidir.
- ✓ İlgi çekici bilgiler, dinleyici kitlesi gözetilerek seçilip düzenlenmelidir.
- ✓ Sunum akışı iyi planlanmalıdır.
- ✓ Giriş kısmında
 - sunum amacı,
 - sunum akışı olmalıdır.
- ✓ Gelişme kısmında;
 - belirlenen problem
 - konuya dair bilgiler yer almalıdır.
- ✓ Son kısmında ise
 - sunumun ana iletişi,
 - varsa duyurular (örneğin çağrı duyurusunun son başvuru tarihi)
 - dinleyiciden beklenenler (doldurulması gereken anketler vb.)
 - konuşmacı ya da ilgililerin isim ve irtibat bilgileri paylaşabilir.
- ✓ Etkili slaytların sırrı
 - basitlik,
 - az yazı,
 - çok görsel kullanımı
 - slaytlar arasındaki görsel uyumdan geçer.
- ✓ Slaytların her birinde
 - aynı font,
 - benzer renkler
 - benzer büyüklükte yazı kullanılır.
- ✓ Başlıklardaki yazı karakterlerinin büyüklüğü en fazla 32 punto olmalıdır.
- ✓ Başlıklar
 - açık ve net olmalı
 - tek bir satırı geçmemelidir (tercihen en fazla 5 kelimeden oluşmalıdır).
- ✓ Bir slaytta en fazla 60 kelime yer almalıdır.
- ✓ Görsel içermeyen slaytlarda en fazla 6 madde kullanılmalıdır.
- ✓ Slayt içerikleri iki yana yaslanmamalı, sola yaslı olarak kullanılmalıdır.
- ✓ Metin kutuları, sağ ve sol kenarlara fazla yaklaşmayacak şekilde düzenlenmelidir.
- ✓ Slayt içeriğindeki maddeler, iki satırı geçmemelidir.
- ✓ Slaytta bilgi ve mesajları ileten metinlerin yazımında siyah, lacivert, bordo renkleri kullanılmalıdır.

Örnek 4

Sunum ile ilgili aşağıdaki seçeneklerden hangisi yanlıştır?

- A) Slaytların her birinde farklı renkler ve yazı karakterleri kullanılmalıdır.
- B) Başlıklar açık ve net olmalı, tek bir satırı geçmemelidir.
- C) İlgili çekici bilgiler, dinleyici kitlesi gözetilerek seçilip düzenlenmelidir.
- D) Sunumun amacı ve akışı giriş kısmında verilmelidir.

Nisan 2019

Dil Bilgisi**Paragraf**

- Anlatım birimlerinden biri de paragraftır.
- Bir konuyu açıklamak, bir düşünceyi iletmek için oluşturulan cümle ya da cümle topluluğuna paragraf denir.
- İyi bir paragrafta cümleler
 - aynı konuyu işlemeli
 - anlam ve anlatım bakımından birbirleriyle uyumlu olmalıdır.
- Paragrafın yapısında başlık, giriş cümlesi, gelişme cümleleri ve sonuç cümlesi olur.

Giriş cümlesi

- ✓ Paragrafın ilk cümlesidir.
- ✓ Genel olarak bağlantı ögesi (bağlaç, işaret sıfatı, işaret zamiri ...) taşımaz.
- ✓ Paragrafın konusu bu cümlede verilir.
- ✓ Genişletilmeye uygun cümledir.

Gelişme cümlesi

- ✓ Konunun açıklandığı, geliştirildiği, ana düşüncenin belirginleştirildiği cümlelerdir.
- ✓ Parçanın yardımcı düşünceleri bu bölümde yer alır.
- ✓ Düşünceyi geliştirme yollarına bu cümlelerde yer verilir.
- ✓ Gelişme cümleleri kendinden önceki ve sonraki cümlelere uygun biçimde bağlanır.

Sonuç cümlesi

- ✓ Parçada anlatılanların sonuca bağlandığı cümledir.
- ✓ Parçanın genellikle ana düşüncesi bu cümlede verilir.
- ✓ Bu cümle diğer cümlelere özetleme bağlaçlarıyla (sonuç olarak, özetle, denebilir ki, kısaca, ...) bağlanır.

Örnek 5

Her yazar kendi elinden çıkanın güzel, kendi düşündüklerinin doğru olduğuna inanır. Güzelliği; o doğruluğu sezmek için uğraşmayanların anlamadıkları, anlamayacakları kanısındadır. Ama bir kısmı, kendileri için beklediklerini başkaları için neden yapmıyorlar? Ben sizin yazdığınızı okuyayım, ilgileneyim sizinle; peki, siz benim yazdıklarımı neden okumuyorsunuz? Birbirlerinin yazılarını neden okumuyorlar?

Bu parçada bazı yazarlarla ilgili aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Yaptıkları eleştirilerin düzeyli olmadığından
- B) Başkalarının eserlerine yaklaşımlarının yanlış olduğundan
- C) Eserlerinin okur tarafından beklenen ilgiyi görmediğinden
- D) Yeterli sayıda eser okumadıklarından

Aralık 2019

Hatırlatma

- Yüklemden uzak kalmış özneyi göstermek için virgül (,) kullanılır.
- Cümle içerisinde eserlerin adlarını belirtmek için tırnak (" ") kullanılır.
- Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kesme işareti (/) kullanılır.
- Dizelerin yan yana yazıldığını göstermek için eğik çizgi (/) kullanılır.
- Özel adlara getirilen durum ekini ayırmak için kesme işareti (/) kullanılır.
- Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlelerin dışında kalan ek bilgileri göstermek için yay ayraç () kullanılır.
- Anlam karışıklığını önlemek için virgül (,) kullanılır.
- Sıra sayı sıfatlarına getirilen –nci (-inci) ekleri kesme işareti (/) ile ayrılır.

Örnek 6

Bir telgraf haberi () uçak ile dünyanın çevresini dolaşmanın 64 saate indiğini söylüyor () Şimdi "Dünya ne kadar küçükmüş ()" diyen eski Türk hakanına hak veriyorum ()

Bu parçada ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (;) (.) (!) (.)
- B) (;) (.) (.) (.)
- C) (.) (.) (.) (?)
- D) (.) (.) (!) (.)

Nisan 2018

1. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi romantizm akımının temsilcilerindendir?

- A) Abdülhak Hamit Tarhan
- B) Nabizade Nazım
- C) Halit Ziya Uşaklıgil
- D) Refik Halit Karay

Aralık 2019

- 2.** • Gözlem ve çevre betimlemelerine önem verilir .
• “Sanat sanat içindir.” ilkesi benimsenir.
• Determinizm edebiyata uygulanmaya çalışılır.

Bu cümleler “realizm” açısından doğru-yanlış olarak değerlendirildiğinde sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Y – Y – D
- B) Y – D – Y
- C) D – D – Y
- D) D – Y – D

Aralık 2019

- 3.** Cümle yâran sana uşşak olduğun bilmez misin
Cümlenin tâkatların tâk olduğun bilmez misin
Şimdi âlem sana müştak olduğun bilmez misin
İyddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum

Bu dörtlük şekil ve içerik açısından incelediğinde aşağıdaki şiir akımlarından hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Mahallileşme
- B) Sebkihindi
- C) Garip
- D) II. Yeni

Temmuz 2019

4. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi realizm akımının temsilcisi değildir?

- A) Balzac
- B) Tolstoy
- C) Dostoyevski
- D) Victor Hugo

Aralık 2018

- 5.** • Akıl ve sağduyuya dayanır.
• Yazarlar, eserlerinde kendi kişiliklerini gizlemişlerdir.
• Victor Hugo, Namık Kemal önemli temsilcilerindendir.

Bu cümleler klasisizm açısından doğru-yanlış olarak değerlendirildiğinde sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Y – Y – D
- B) D – D – Y
- C) Y – D – Y
- D) D – Y – D

Nisan 2019

- 6.** • Klasisizme tepki olarak ortaya çıkmıştır.
• Akıl ve sağduyuyu ön plana çıkarır.
• İnsan ideal yönleriyle değil; iyi, kötü, çirkin yönleriyle ele alınır.

“Romantizm akımı” açısından bu cümleler doğru-yanlış olarak değerlendirildiğinde sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) D – Y – D
- B) D – D – Y
- C) Y – Y – D
- D) Y – D – Y

Aralık 2018

- 7.** İlk örnekleri 16. yüzyılda görülür. Bu akımın ünlü şairlerinden birkaçı Aydınlı Visali, Tatavlalı Mahremi ile Edirneli Nazmi'dir. Divan şiirinde görülen bu akım dilde Türkçe kelimeler kullanmayı biçim ve özde yenileşmeyi amaçlamıştır. Bu akımda atasözleri ve deyimlerin kullanılmasına önem verilmiştir.

Bu parçada sözü edilen akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Garip
- B) II. Yeni
- C) Türkiyat
- D) Sebkihindi

Nisan 2019

8. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatı kaynaklı akımlardan biridir?

- A) Klasisizm
- B) Romantizm
- C) Sembolizm
- D) Garip

Aralık 2018

9. Aşağıdakilerden hangisi sebkihindi akımının özelliklerinden biridir?

- A) Hiç bilinmeyen mazmunlar kullanılmıştır.
- B) Şiirde her türlü kurala karşı çıkmıştır.
- C) Atasözlerinin ve deyimlerin kullanımına ağırlık verilmiştir.
- D) Halk edebiyatı ile divan edebiyatı birbirine yaklaştırılmıştır.

Aralık 2018

10. Senin bir havan var beni asıl saran o
Onunla daha bir değere biniyor soluk almak
Sabahları acıktığı için haklı
Gününü kazanıp kurtardı diye güzel
Birçok çiçek adları gibi güzel
En tanınmış kırmızılarını açan
Bütün kara parçalarında Afrika dahil

Bu şiirde hangi edebî akımının etkisi görülmektedir?

- A) Türkibasit
- B) Sebkihindi
- C) II. Yeni
- D) Mahallileşme

Aralık 2018

11. Aşağıdakilerden hangisi romantizm akımına uygun eserler vermiştir?

- A) Dostoyevski
- B) Victor Hugo
- C) Tolstoy
- D) Stendhal

Aralık 2018

12. Aşağıdakilerden hangisi klasisizmin özelliklerinden değildir?

- A) Hayal ve duyguya önem vermiştir.
- B) Akıl ve sağduyuya dayanmıştır.
- C) Sanatçılar eserlerinde kendi kişiliklerini gizlemişlerdir.
- D) Erdemli ve ahlaklı olmayı vurgulamıştır.

Aralık 2018

13. Aşağıdakilerden hangisi parnasizmin temsilcilerinden biridir?

- A) Namık Kemal
- B) Ahmet Mithat Efendi
- C) Tevfik Fikret
- D) Abdülhak Hamit Tarhan

Aralık 2018

14. Hiçbir şeyden çekmedi dünyada
Nasırdan çektiği kadar;
Hatta çirkin yaratıldığından bile
O kadar müteessir değildi;
Kundurası vurmadiğı zamanlarda

Bu dizelerde aşağıdaki edebî akımlardan hangisinin etkisi görülmektedir?

- A) Türkibasit
- B) Sebkihindi
- C) Mahallileşme
- D) Garip

Aralık 2018

15. Aşağıdakilerden hangisi natüralizm akımına uygun eserler vermiştir?

- A) Dostoyevski
- B) Victor Hugo
- C) Tolstoy
- D) Emile Zola

Aralık 2018

16. – Romantizme tepki olarak doğmuştur.
– Gerçeği olduğu gibi anlatmayı amaçlar.
– Okuyucuda gerçeklik duygusu uyandıracak tasvir ve tahlillere yer vermiştir.

Özellikleri verilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dadaizm
- B) Klasisizm
- C) Realizm
- D) Sembolizm

Ekim 2018 (Ek)

17. Aşağıdakilerden hangisi sunumla ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Konu, etkili ve anlaşılır bir biçimde aktarılmalıdır.
- B) Önceden konuyla ilgili araştırma yapılarak hazırlanmalıdır.
- C) Görsel öğelere ağırlık verildiğinde daha etkili olan bir anlatım türüdür.
- D) Sunumda kullanılan yazı boyutu mümkün olduğunca küçük olmalıdır.

Ekim 2018 (Ek)